

Huvudman

Västerviks kommun
vasterviks.kommun@vastervik.se

Beslut

Datum 2026-06-16
Dnr SI 2026:4765
Sida 1 (3)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Skogshagaskolan (F-6) i Västerviks kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys inlett en tillsyn av Skogshagaskolan i Västerviks kommun våren 2026.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Skogshagaskolan följer gällande bestämmelser om att särskilt beakta resultat på nationella prov vid betygssättning.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och rektorn den 26 maj 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat terminsbetyg och provbetyg från våren 2025 i ämnena engelska och matematik. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Särskilt beakta resultat på nationella prov vid betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentstudier framgår att det på Skogshagaskolan i årskurs 6 vårterminen 2025 fanns avvikelser mellan elevers resultat på nationella prov respektive terminsbetyg i ämnena matematik och engelska. Av Skolverkets statistik framgår att i ämnet matematik fick 35,3 procent av eleverna i årskurs 6 på Skogshagaskolan ett högre terminsbetyg jämfört med resultatet på nationella provet, att jämföra med riket som helhet där 21,7 procent av eleverna fick ett högre terminsbetyg jämfört med resultatet på nationella provet. I ämnet engelska fick 37,1 procent av eleverna i årskurs 6 på Skogshagaskolan ett lägre terminsbetyg jämfört med resultatet på nationella provet, att jämföra med riket som helhet där 16,7 procent av eleverna fick ett lägre terminsbetyg jämfört med resultatet på nationella provet.

Av intervju med elever framgår att eleverna har fått information av lärarna om att resultaten på de nationella proven har stor betydelse för betygen. Eleverna uppger att resultaten på nationella prov kan påverka elevernas betyg i både negativ och positiv riktning.

I intervju med lärare och rektorn uppges att lärare alltid särskilt beaktar resultaten på de nationella proven, men att betyget grundas på en sammantagen bedömning utifrån vad eleven har presterat i ämnet. Det finns enligt lärarna inte någon situation då de helt bortser från resultaten på de nationella proven. Lärarna uppger att resultaten på de nationella proven är en viktig del vid betygssättning, men inte den enda delen. Om en elev underpresterat på ett nationellt prov på grund av omständigheter som eleven inte kunnat råda över, men visat på högre kunskaper under läsåret i övrigt gör lärarna en sammantagen bedömning utifrån vad eleven har presterat i ämnet. Enligt lärarna finns det dock ett behov av utvecklingsarbete på skolenheten gällande att skapa samsyn mellan lärarna kring vilken betydelse de nationella proven ges vid betygssättningen.

Rektorn uppger vid intervju att de nationella proven är framtagna utifrån nationella riktlinjer, där det framgår att de nationella proven ska ges en särskild tyngd i betygssättningen, men att lärarna träffar eleverna under lång tid och att det är viktigt att de tar allt underlag i beaktande vid betygssättning. Rektorn har informerat lärarna om att de särskilt ska beakta resultaten på nationella proven men även väga in allt underlag i bedömningen inför betygssättning. Rektorn uppger vidare att lärarna får använda det pedagogiska forumet, ett stående inslag varje vecka då lärarna träffas, för att diskutera de nationella proven. Rektorn har bistått med material från Skolverket till de pedagogiska forumen. Rektorn uppger därtill att det i läsåret 2024/2025 fanns stora behov av särskilt stöd i årskurs 6 och att det kan vara en del av förklaringen till avvikelser i statistiken både uppåt och nedåt. Rektorn följer upp resultaten av de nationella proven, efterfrågar förklaringar från lärarna och vid avvikelser utan rimliga förklaringar arbetar skolan vidare med det.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att vid betygssättning enligt 19 och 20 §§ i ett ämne som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl. (10 kap. 20 a § skollagen [2010:800])

Av förarbetena till skollagen framgår att en lärare inte kan bortse från resultatet på ett nationellt prov, som är välkonstruerat och noga utprovat och som utvecklats just för att vara ett stöd vid betygssättningen. Att provet särskilt ska beaktas vid betygssättningen understryker att resultatet på ett nationellt prov normalt sett har en större betydelse än vilket annat enskilt

prov eller bedömningsunderlag som helst. Med "särskilda skäl" avses sådana situationer där det finns ovanliga och särskilt beaktansvärda omständigheter som gör att den betygssättande läraren ska kunna göra ett avsteg från bestämmelsens huvudregel. Typiskt sett bör det vara fråga om situationer där provresultatet eller resultat på delprov inte ger en rättvisande bild av vad som är tidigare känt om elevens kunskaper och detta beror på omständigheter som eleven inte själv råder över. Det kan exempelvis vara fråga om felande teknik och hjälpmedel som inte fungerat vid ett delprov. Det kan också vara fråga om personliga förhållanden, till exempel dödsfall i familjen eller vänkretsen eller andra omvälvande händelser. Det kan dock även vara fråga om omständigheter som eleven själv förfogar över, såsom att det har konstaterats att eleven har fuskat vid provet. (prop. 2017/18:14 s. 26)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Skogshagaskolan har brutit mot bestämmelserna när det gäller att särskilt beakta resultat på nationella prov vid betygssättning. Ärendet ska därför avslutas. Skolinspektionen konstaterar dock att avvikelserna mellan resultat på nationella prov och terminsbetyg i vissa ämnen läsåret 2024/2025 var större än i riket som helhet, vilket kan indikera att lärare ställer krav för ett visst betyg som är högre eller lägre än de nationella provens kravnivå. Skolinspektionen vill därför påtala vikten av att de nationella proven används enligt syftet med dessa: att stödja en likvärdig och rättvis betygssättning.

X Julia Eklund

Beslutsfattare

Signerat av: Julia Eklund

Beslutet har fattats efter föredragning av utredare Kajsa Holmqvist Risto.